

การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนิสิตปีสุดท้ายของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(The Occupational Choices of Chulalongkorn University Seniors)

โดย

คุณารัตน์ ธรรมมิโกมินทร์ (ร.บ. เกียรตินิยม)

006633

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยานิพนธ์

เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต
ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนกวิชาการปกครอง

พ.ศ. ๒๕๑๓

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

.....
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

กรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ประธานกรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร. เกษม สุวรรณกุล

วันที่ ๒๔ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๓

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนิสิตปีสุดท้ายของจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
ชื่อ น.ส. อุดรรัตน์ ธรรมมิโกมินทร์ (ร.บ. เกียรตินิยม)
แผนก วิชาการปกครอง
วันที่ ๒๔ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๓

บทคัดย่อ

ข้าราชการเป็นอุปสรรคสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวในการบริหารราชการ ถ้าใครคนใดมีความรู้ความสามารถมาปฏิบัติงาน จะทำให้ราชการมีประสิทธิภาพและก้าวหน้า แต่เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ เป็นผลทำให้มีตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถดึงดูดคนให้ไปทำงานได้มากกว่าราชการ จึงกระทบกระเทือนต่อการสรรหาและรักษาตัวบุคคลของทางราชการ ทำให้ประสบปัญหาเรื่องการหาบุคคลที่มีความสามารถมารับราชการ และเป็นปัญหาว่าจะทำอย่างไรจึงจะดึงดูดคนที่มีฝีมือดังกล่าวมารับราชการ เพราะมีแนวโน้มว่าคุณประสงค์จะรับราชการน้อยลงกว่าเดิม แต่ไม่มีผู้ใดทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยอย่างจริงจังพอที่จะนำมาเป็นหลักฐานยืนยันได้อย่างแน่นอนชัดเจน

ผู้เขียนพิจารณาเห็นว่า นิสิตหรือนักศึกษาที่จะสำเร็จจากมหาวิทยาลัยเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเป็นกำลังสำคัญของชาติ มีความเป็นผู้ใหญ่ มีความคิดเห็นเป็นของตนเอง พอที่จะใช้เป็นเครื่องมือศึกษาเรื่องนี้ได้ จึงได้เลือกศึกษาเฉพาะนิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ค่ายเห็นว่าสามารถเป็นตัวแทน (sample) ของประชากร (population) คือนิสิตหรือนักศึกษาของทุกมหาวิทยาลัยได้ เนื่องจากผู้อยู่ในวัยและระดับการศึกษา (อุดมศึกษา) เดียวกันนี้ มักจะมีความคิดเห็นคล้ายคลึงกัน จึงได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า "นิสิตชั้นปีที่ ๔ หรือปีสุดท้ายของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เลือกจะประกอบอาชีพรับราชการ" ดังนั้น การสำรวจความคิดเห็น

เกี่ยวกับการเลือกอาชีพนี้ จะเป็นหลักฐานอันหนึ่งที่จะชี้ให้เห็นว่า ผู้ทรงคุณวุฒิของประเทศ มีแนวโน้มต่อการเลือกอาชีพประเภทไหน ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ราชการส่วนรวม เพื่อจะได้แก้ไขปรับปรุงระบบบริหารราชการให้ดีขึ้นในอนาคต

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนได้เลือกตัวอย่างจำนวน ๑๗๔ คน หรือร้อยละ ๑๐ ของจำนวนนิสิตชั้นปีที่สุดท้ายทั้งหมด ๑๗๓๕ คน เพื่อให้เกิดความเชื่อถือได้ จึงใช้วิธีการสุ่มจำนวนประชากร คือร้อยละ ๑๐ ของนิสิตแต่ละคณะ รวบรวมข้อมูลด้วยการส่งแบบสอบถามชนิดที่ตอบการค่าตอบเจาะจงและให้ตอบตามรอบใจ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พอจะสรุปได้ว่า ผลของการวิจัยไม่ได้เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้แต่แรก เพราะในจำนวนนิสิตที่เลือกมาเป็นตัวอย่าง ๑๗๔ คนนี้ มีจำนวนนิสิตที่ตัดสินใจเลือกจะประกอบอาชีพรับราชการเพียง ๕๑ คน หรือร้อยละ ๓๐.๔๖ เท่านั้น นอกจากนั้นนิสิตที่เหลือจะประกอบอาชีพอื่น ๆ คือ ทำงานในองค์การธุรกิจ เอกชน รัฐวิสาหกิจ องค์การระหว่างประเทศ ธนาคาร ประกอบอาชีพส่วนตัว และอื่น ๆ จะเห็นว่านิสิตเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นที่เลือกจะประกอบอาชีพรับราชการ แม้ว่าจะมีจำนวนนิสิตมากกว่าจำนวนนิสิตที่เลือกจะประกอบอาชีพอื่น ๆ แต่ก็ยังถือไม่ได้ว่านิสิตจะรับราชการเป็น "ส่วนใหญ่" เพราะไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ผู้เขียนได้กำหนดไว้แล้วแต่คนว่า "ส่วนใหญ่" จะหมายถึงจำนวนนิสิตที่ตัดสินใจเลือกจะประกอบอาชีพคล้ายหรือเหมือนกันมีจำนวนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป แต่จำนวนที่ได้จากสถิติข้อมูลมีเพียงร้อยละ ๓๐.๔๖ เท่านั้น จึงไม่นับว่าเป็นนิสิต "ส่วนใหญ่" อนึ่ง การวิเคราะห์ในรายละเอียด พบว่าเหตุผลที่นิสิตเลือกจะประกอบอาชีพรับราชการ คือความมั่นคงดีกว่าอาชีพอื่น และเหตุผลที่เลือกจะประกอบอาชีพธุรกิจคือรายได้ดี ส่วนเหตุผลอื่น ๆ ในเรื่องเกี่ยวกับสวัสดิการ การใช้ความรู้ ความก้าวหน้า สังคมยอมรับนับถือนั้น นิสิตมีความเห็นแตกต่างกันในแต่ละอาชีพพอสมควร ไม่มีผลต่อการตัดสินใจของนิสิตมากนัก แต่ภายหลังเกี่ยวกับภูมิคำเนา อาชีพบิดามารดา คณะ และเพศ มีส่วนช่วยในการตัดสินใจบ้างเล็กน้อย

การวิจัยดังกล่าว มีข้อที่น่าสนใจอย่างยิ่งก็คือ ปัจจุบันนิสัยจะมองเห็นความสำคัญของอาชีพรับราชการน้อยลงกว่าเดิม ผู้เขียนมีความเห็นว่า ทักษะหรือความถนัดอันนี้จะส่งผลให้การสรรหามุคคลที่ดีที่มีความรู้ความสามารถของทางราชการ นับวันจะยากยิ่งขึ้น และอาจจะเสียคนดีที่มีมือที่รับราชการแล้วไปอีกด้วย จึงควรจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขระบบและวิธีการบริหารราชการไทยให้ดีขึ้นด้วยการ เพิ่มเงินเดือน ค่าจ้างให้สูงขึ้น เพิ่มราคาคูณวุฒิในประเทศให้เท่าเทียมกับต่างประเทศ แก้ไขการให้สวัสดิการบางอย่าง แก้ไขวิธีการสรรหามุคคล ให้โอกาสข้าราชการมีความก้าวหน้ามากขึ้น แก้ไขการพิจารณาความดีความชอบบางประการ และท้ายที่สุดควรจัดให้มีบริการจัดหา จำหน่าย วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ตามระบบ P.O. ให้แก่ข้าราชการโดยทั่วไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

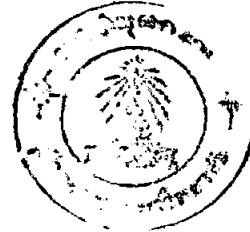
The Title The Occupational Choices of Chulalongkorn
 University Seniors

Name Miss Unarat Dhummikomintra

Department of Government

Date 24th February 1970

ABSTRACT

The achievement or failure of the government administration depends much upon the quality of the public personnel. Qualified public servants bring about administrative efficiency and progress.

Social changes, the economic growth and development and the expansion of the labor market are the ever-present phenomena which create the problems of attracting qualified men to careers in public agencies. At the same time, it is becoming more difficult to prevent those who have already worked with the government from leaving the public service to join private or business firms. The problem facing us at present is "how to attract educated and well-trained people to choose their careers in the government service". Although complaints are often heard that the interest of the people in entering the public service is declining, there has been, however, no study or research which can be brought to substantiate the claim.

The writer's opinion is that; the students who are going to be graduated constitute the important intellectual resource and one mature and independent minded enough to be the population of

the writer's research project. Students of Chulalongkorn University are chosen as the sample of the whole population and the writer is forced to focus on the sampling of the fourth year students for the reason of the entire population is the number of students in all Universities. The hypothesis is "The majority of Chulalongkorn University Seniors will choose their careers in the civil service". The results of the survey of students' attitudes in choosing their careers will serve as evidences to indicate the chosen alternatives of nation's intellectuals. It is hoped that the result of the study will be useful to those who seek to improve the obsolete system of the Thai Civil Service.

In this research, the writer sampled the number of 174 students or about 10% of the total 1735 of seniors. Data are gathered by both closed-end and opened-end questionnaires.

The result of data analysis proved contrary to set the hypothesis because only 53 students or 30.46% of the sample chose their careers in the Civil Service. The rest chose in other fields such as, in private, business organization, commercial banks, in government enterprise (semi-public) organizations, in international organizations etc.. It is clear that there is only one portion of students chose the Civil Service. However, this portion is greater than other careers, but it is not the "majority", because the writer defined the "majority" as the group of students who choose their careers in the same category over 60%. Therefore 30.46% from the data analysis dose not constitute the majority.

Besides in detailed analysis, it became apparent that, the motivation of students who chose careers in Civil Service is the work security and that of the others who chose their careers in the private sector is the higher wages. Other motivation such as : fringe-benefits, skilled-application, progress and social recognition, does not make much difference to the students in choosing their careers. They have little effects on their decision-making. Other variables which seem to have greater effects are residential background, parents occupational, faculty and sex.

The study shows one important that at present, the interest of the University students in choosing their careers in the Civil Service is declining. This attitude constitutes a great barrier to motivate men with ability to join and remain in the government bureaucracy. The proper solution is to improve the administrative system of Thailand; by raising salary rates, equal rating of domestic and over-seas diplomas, giving more fringe-benefits, improving the recruiting system, providing the opportunity of career progress, changing the rules of promotion and finally, there should be the purchasing service system like U.S. Military P.X. System for Thai Government official, thoroughly and sufficiently.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำนำ

ในจำนวนวิชาที่ศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยนี้ มีวิชาหนึ่งที่น่าสนใจมากคือ วิชา Personnel Administration เพราะเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับงานบริหารบุคคลของหน่วยงานโดยทั่วไป ซึ่งจำเป็นต่อใจ มีปัจจุบันหน่วยงานราชการประสบปัญหาในเรื่องการสรรหาและรักษาตัวบุคคล จากเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมปัจจุบันพบว่ามีความประสงค์จะรับราชการน้อยกว่าสมัยก่อนมาก เนื่องจากความเจริญและวิวัฒนาการในทางวิทยาศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมต่าง ๆ อันเป็นผลกระทบกระเทือนต่อหน่วยงานราชการ แต่ก็ยังไม่มีผู้ใดคนไหนทำการวิจัยอย่างจริงจังพอที่จะนำตัวเลขมายืนยันได้ ผู้เขียนจึงได้เลือกศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ตามคำแนะนำของท่านศาสตราจารย์ ดร. เกษม สุวรรณกุล ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และเป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้ให้ และเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อทางราชการและหน่วยงานบริหารของประเทศโดยส่วนรวม กับหวังเพื่อให้เป็นไปตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการปกครอง อีกนัยหนึ่งด้วย

อนึ่ง การวิจัยเรื่องนี้จะสำเร็จอย่างสมบูรณ์ได้ หากไม่ได้รับความร่วมมือจากนิสิตชั้นปีสุดท้ายของคณะต่าง ๆ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา ๒๕๑๒ ที่กรุณาตอบแบบสอบถามให้โดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยจากการอนุเคราะห์ของท่านอาจารย์และเจ้าหน้าที่ประจำของแต่ละคณะ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการแจกและเก็บแบบสอบถาม ตลอดจนความช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ อีกหลายคน โดยเฉพาะคุณศักดิ์กรินทร์ สุวรรณโรจน์ ที่ได้ช่วยทำให้การวิจัยเรื่องนี้สำเร็จโดยเรียบร้อย

ด้วยตระหนักในพระคุณของทุก ๆ ท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือในทางต่าง ๆ จนกระทั่งการวิจัยสำเร็จเรียบร้อยด้วยดี ผู้เขียนขอขอบพระคุณเป็นอย่างมากเหนือสิ่งอื่นใดที่ผู้เขียนลืมมิได้คือความกรุณาจากท่าน ศาสตราจารย์ ดร. เกษม สุวรรณกุล และท่านรองศาสตราจารย์ ดร. จุมพอด สวัสดิยากร ที่ได้ตรวจแก้และให้คำปรึกษาอย่างดีตลอดมา ผู้เขียนรำลึกเสมอว่าผลงานการวิจัยนี้สำเร็จขึ้นมากด้วยความเมตตาของท่านโดยแท้ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงในโอกาสนี้ด้วย

อุบลรัตน์ ธรรมมิโกณินทร

กุมภาพันธ์ ๒๕๑๓

การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนิสิตปีสุดท้ายของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้าหัวเรื่อง	หน้า I
หน้าอนุมัติ	II
บทคัดย่อ	III
ABSTRACT	VI
คำนำและคำขอบคุณผู้ให้ความร่วมมือ	VIII
สารบัญเรื่อง	IX
สารบัญตารางและแผนภูมิ	X
บทที่ ๑	
ระเบียบวิธีการศึกษา	๑
๑. ความสำคัญของเรื่องและจุดมุ่งใจในการศึกษา	๑
๒. วัตถุประสงค์และขอบเขตของการศึกษา	๓
๓. สมมุติฐานในการศึกษา	๑๐
๔. วิธีการศึกษา	๑๑
๕. ประโยชน์ที่จะได้รับการศึกษา	๑๖
บทที่ ๒	
แนวพิจารณาโดยทั่วไปเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ	๑๘
๑. ความโดยทั่วไป	๑๘
๒. ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ	๒๐
๓. ความสำคัญของอาชีพต่าง ๆ ในสังคมไทย	๒๓
๔. สรุป	๒๕

บทที่ ๓	อาชีพรับราชการกับสังคมไทย	๒๗
	๑. ความโดยทั่วไป	๒๗
	๒. วิวัฒนาการของการเข้ารับราชการ	๒๘
	๓. ความสำคัญของอาชีพรับราชการในสังคมไทย	๓๘
	๔. สรุป	๔๗
บทที่ ๔	ผลการศึกษาและวิจัย การตัดสินใจในการเลือกอาชีพของ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๘
	๑. ความโดยทั่วไป	๔๘
	๒. ภูมิหลังของตัวอย่างที่เลือกมาทำการศึกษา	๕๓
	๓. แนวความคิดในการเลือกประกอบอาชีพของนิสิต	๕๘
	๔. การตัดสินใจในการเลือกอาชีพของนิสิต	๖๗
	๕. ความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกอาชีพกับภูมิหลังของนิสิต	๗๘
	๖. สรุป	๘๕
บทที่ ๕	ขอสรุปและความเห็น	๘๗
	๑. ขอสรุป	๘๗
	๒. ปัญหา	๘๘
	๓. ความเห็น	๑๐๗
ภาคผนวก	๑๑๗
	๑. แบบสอบถาม	๑๑๗
	๒. แผนงานวิจัย	๑๒๕
	๓. จำนวนข้าราชการพลเรือนในปัจจุบันปีงบประมาณ ๒๕๑๓	๑๒๘
	๔. แสดงอัตราเงินเดือนของหน่วยงานธุรกิจบางแห่งกับอัตราเงินเดือน ของทางราชการ	๑๓๘
บรรณานุกรม	๑๔๗

สารบัญตารางและแผนภูมิ

ตารางที่	หน้า
๑	แสดงจำนวนนิสิตปีสุดท้ายของทุกคณะในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๑๒
๒	แสดงจำนวนนิสิตที่เลือกมาเป็นตัวอย่างจากแต่ละคณะ ๑๓
๓	แสดงจำนวนนิสิตที่เลือกมาเป็นตัวอย่างแยกตามเพศ ๑๔
๔	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้กลับคืนมาจากแต่ละคณะ ๑๕
๕	แสดงจำนวนนิสิตที่เลือกมาเป็นตัวอย่าง ๕๐
๖	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาเทียบกับจำนวนตัวอย่าง ๕๒
๗	แสดงจำนวนนิสิตแยกตามอายุ ๕๓
๘	แสดงจำนวนนิสิตแยกตามภูมิลำเนาเดิม ๕๔
๙	แสดงจำนวนนิสิตตามสภาพทางครอบครัวของบิดามารดา ๕๖
๑๐	แสดงจำนวนนิสิตแยกตามวุฒิมัธยมศึกษาตอนปลาย ๕๗
๑๑	แสดงจำนวนนิสิตที่มีความเห็นเกี่ยวกับการใช้ชีวิตที่เรียนมามากที่สุด ๕๘
๑๒	แสดงจำนวนนิสิตที่มีความเห็นว่าอาชีพใดมีเกียรติ สักมยกของนับถือ ๖๐
๑๓	แสดงจำนวนนิสิตที่มีความเห็นว่าอาชีพใดมีรายได้มากที่สุด ๖๑
๑๔	แสดงจำนวนนิสิตที่มีความเห็นว่าอาชีพใดมีความมั่นคงมากที่สุด ๖๓
๑๕	แสดงจำนวนนิสิตที่มีความเห็นว่าอาชีพใดมีความก้าวหน้ามากที่สุด ๖๕
๑๖	แสดงจำนวนนิสิตที่มีความเห็นว่าอาชีพใดมีสวัสดิการมากที่สุด ๖๖
๑๗	แสดงจำนวนนิสิตที่ตัดสินใจเลือกจะประกอบอาชีพ ๖๘
๑๘	แสดงจำนวนนิสิตและเหตุผลในการตัดสินใจเลือกรับราชการ ๗๐
๑๙	แสดงจำนวนนิสิตและเหตุผลในการตัดสินใจเลือกทำงานธุรกิจเอกชน . ๗๒
๒๐	แสดงจำนวนนิสิตและเหตุผลในการตัดสินใจเลือกอาชีพรัฐวิสาหกิจ ... ๗๓

ตารางที่	หน้า
๒๑	แสดงจำนวนนิสิตและเหตุผลในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ องคการระหว่างประเทศ ๗๔
๒๒	แสดงจำนวนนิสิตและเหตุผลในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ ธนาคาร ๗๖
๒๓	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกประกอบอาชีพกับอายุ ๘๐
๒๔	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกประกอบอาชีพกับเพศ ๘๑
๒๕	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกประกอบอาชีพกับคณะ ๘๓
๒๖	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกอาชีพกับภูมิสำเนา ๘๕
๒๗	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกอาชีพกับอาชีพบิดามารดา ... ๘๘
๒๘	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกอาชีพกับวุฒิเดิม ๘๑

แผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
๑	แสดงจำนวนนิสิตที่เลือกมาเป็นตัวอย่างเทียบกับจำนวนประชากร .. ๕๑
๒	แสดงจำนวนนิสิตที่มีความเห็นว่าอาชีพใดมีรายได้มากที่สุด ๖๒
๓	แสดงจำนวนนิสิตที่มีความเห็นว่าอาชีพใดมีความมั่นคงมากที่สุด ๖๔
๔	แสดงจำนวนนิสิตที่เลือกจะประกอบอาชีพต่าง ๆ ๖๘
๕	แสดงจำนวนนิสิตที่เลือกจะประกอบอาชีพรับราชการ (แยกตาม คณะ) ๘๔
๖	แสดงจำนวนนิสิตที่มีภูมิสำเนาในพระนคร-ชนบุรีกับการเลือกอาชีพ .. ๘๗
๗	แสดงจำนวนนิสิตที่มาจากรอบครัวรับราชการกับการเลือกอาชีพ .. ๘๘
๘	แสดงจำนวนนิสิตที่มาจากรอบครัวประกอบอาชีพส่วนตัว หรือ อาชีพอิสระกับการเลือกอาชีพ ๘๐
๙	แสดงจำนวนนิสิตที่มีวุฒิเดิมแผนกวิทยาศาสตร์กับการเลือกอาชีพ .. ๘๓